

48 ÉV A CSILLAGBOLTOS MŰTEREMBEN

A minap, csak úgy kedvemre, ahogy szoktam, bekapcsoltam a tv-t. Egyszer csak, mint ha egy ismerős nézett volna rám, de már nem volt hosszú haja, s nem lógott a vállán a fényképezőgép, verdesve a kopott farmernadrágját.

Igen, tényleg Ő az, pedig vagy 25 éve nem láttam.

A mártélyi táborban töltöttük együtt az augusztus elejét több éven keresztül.

Egyszerű felismerés. Ez így talán hétköznapi dolognak tűnhet, de elgondolkodtatott, amit mondott, főképp egy rövid kifejezése: „A csillagboltos műterem”. Nem bonyolult szóösszetétel, de azonnal visszakanyarított a múltba. Emlékeztetett a tájra, az emberekre, és emlékeztetett a tanulmányrajzokra, a krokikra, az élménytelni közös festésekre, a tanácsokra, megannyi előadásra és koncertre.

Egyszóval Mártélyra. Ez a kifejezés a világnak csak erre a tájára illik igazán. Hány ember van még így? Hány embernek lehetnek még ilyen emlékképei, akiknek kitoröhlhetetlenül ott van a meghatározó élményei közt Mártély. A sors szétterített minket az országban, a világban, de a mártélyi élmény erős és összetart. Ezért mi szerencsések voltunk akkor is, és szerencsések vagyunk ma is. Vannak emlékeink, az ifjúságunk nekünk „értelmesen” telt. A szüleink fontosnak tartották, hogy elgondolkozzunk a világ dolgain, fontos volt, hogy megismerjünk másokat. Fontos volt, hogy kipróbáljuk magunkat; alkossunk. Persze triplán is szerencsénk volt. Ahova irányítottak, azzal is szerencsénk volt, és az úton sem pártolt el tőlünk a szerencse. Úgy kaptuk ajándékba a fejlődésünket; jó irányba terelgető tájékozott, művelt embereket, hogy közben nem is tudtuk, milyen szigorú szabályokkal rendelkező világra látunk rá. És az is ajándék volt, hogy megtapasztalhattuk, milyen izzadságos munka vár ránk, és a legjobb ajándék pedig, hogy mindezt vállaltuk: szívesen festünk, szobrászkodunk egy életen át, hiszen szeretjük, amit csinálunk, és fontosnak tartjuk munkánkat, belső igényességünk így nőtt évről évre.

Megtudtuk az összes útszéli nyom latin nevét, megismertük az özek felénk szokásait, a madarak cikázó röptét, vagy épp nyugodt vonulását. Láttuk testközlelől az emberek kalendáriumszerűen megtervezett tevékenységét a földeken; a friss hajnalban vagy épp a lenyugvó napnál, miközben jóízűen köszönnek egymásnak, vagy ahogy kerekednek hazafelé kemény munkájuk végeztével.

Szerettünk fiatalnak lenni, hisz átéljük a teremtés csodáját. Minket is gyúrtak, és mi is formáztuk az anyagot. Éreztük, hogy jó kezekben vagyunk, éreztük fontosságunkat. Törődtek velünk. Türelmesek voltak a kezdetleges rajzainkkal, bátorságot kaptunk a színek világában, s a természet és a mesterséges formák között is kezdtük otthonosan érezni magunkat.

Egyáltalán: minden szempontból hazaértünk, amikor megállt a vonat Vásárhely-Népkert és Mindszent között. Ez Mártély!

Hirtelen otthon lettünk.

Az odafigyelés, a segítőkészség, a jóindulat, a mesterségbeli tudás: mind természetes volt a kis mikrovilágunkban.

A világ akármilyen zord volt, akármilyen kilátástalanság is vett körül bennünket, nekünk mutattak egy új világot, amiben jó elmerülni, ahol perspektívák nyílhatnak bárki számára.

Ez a művészet világa.

A nagy négyes-fogatnak köszönhető mindez.

Fodor József, Hézsó Ferenc, Lelkes István és Holler László: festőművészek, korrigáló tanárok, akik ránk áldozták az idejüket.

Volt tőlük mit tanulni!

Ők négyen egy reneszánsz óriást adtak ki.

Fodor József az ecset és a fehér asztal művésze volt, régmúlt idők krónikása.

Hézsó Ferencről várták az ideológiai stabilitást, a változó világ jeleinek képi feldolgozását, de a kulimunka is sokszor ráhárult a gyorsrajzok világában.

Lelkes István világlátása, természetfotói, előadásai fejlethetetlennek bizonyultak.

Holler László pedig fáradhatatlan kirándulóként, a természettel egybeolvadóként, és a hajnali festőként él az emlékünkből, fanyar humorával együtt, miközben biztos tudását adta át a természet vállalható, vagy helytelen kezeléséről.

Mindezt legalább 35 éven keresztül tették alázattal, türelemmel. Még azt is külön erénynek gondolom, hogy vissza tudtak vonulni.

Emlékszem: együtt hallgatták velünk a meghívott előadókat, együtt tapsoltak a közönséggel a dixiland koncertek alatt, és a jóleső munka végeztével együtt mentünk át „felelősségteljesen elhárítani a vendéglátóegységek csődjét” a kricsmibe.

Ezeket az embereket ez a föld teremtette, s a messziről jött hallgatók is megéreztek, hogy itt valami világszenzációt kapnak, a szokásos tanár-diák viszony barátságga alakult át. Ez a legszebb bizonyíték arra, hogy mibennünk, hallgatókban is van valami pozitív csíra, ami öntözéssel kihajt, vagy van egy olyan águnk, amit értő kézzel lehet egy picit visszametszeni, majd nemesíteni a bő termés reményében.

Ha ilyen hasonlatok jutnak az ember eszébe, az nem véletlen.

Mártély ugyanis egy áldott helye a földke-rekségnek, ahol a nemesítés szándéka kötelező. (Nem beszélve arról, milyen közel van Vásárhely.)

Az idelátogatót a töltésre való fáradtságos felkapaszkodás után egy nyugalmat árasztó vízfelület és különleges mikroklíma fogadja ma is. Nem csoda hát, hogy ez a holtág a fiataloké és a művészeteké lett, és az sem csoda, hogy az egykori Ifjúsági Tábor már 48 éve működik itt szünet nélkül. Az is természetes következmény, hogy Baráti Körré és Képzőművészeti Szabadiskolává terebélyesedett az egykor csak az ifjaknak szánt oktatás. Köszönet jár ezért a város mindenkori vezetőinek, a tanároknak, az előadóknak és minden segítőkész vásárhelyi embernek, akik az igazság, a jószág és a szépség felé való törekvésben segítettek bennünket.

Néha előfordul, hogy a hála, a köszönet formát ölt, sőt hivatalossá válik. Holler tanár úr nagy örömünkre Pro Urbe kitüntetést kapott ez évben. Mindig jó helyre kerül ez a díj, de most ez különösen szívünkhöz közeli választás a Mester.

A vásárhelyi gyerekek a mártélyi táborlakók különleges egyéniségű, nagy tudású embert ismerhettek meg rajzórakon, illetve a csónakban festve a tájat Holler László szemé-lyében.

Lacikám!

Örülünk, hogy ifjúkorodban Téged is megígézt ez a táj, barátságosnak tartottad az embereket és letelepedtél. Tudjuk: a barátaid, a festészet, a vadászat most is el- elhív ennél dombosabb, zöldebb tájakra, de köszönjük, hogy ide mindig visszatérsz.

Köszönjük, hogy megosztod velünk titkaidat a képeiden, a történeteiden és a vicceiden keresztül. Így terelgetve bennünket a bölcsesség általunk még járatlan útjaira. Mi többek lettünk általad. Ez biztos, pedig néha, csak úgy voltál ott, hogy csak üldögéltél, nézelődtél, no meg néha csak úgy egy-egy foltot átfestettél a képeinken. Ezekre a gesztusokra ma is nagy szükségünk lenne. Nagyon magasra tetted, tettétek a mércét a többi korrigáló tanárral együtt. Ez a mérce nem kevesebb, mint az emberség.

Ha nekünk most jó, az azért van, mert ilyen embereket ismerhettünk meg.

Örülünk a kitüntetésednek, de beláthatod, hogy ez a díj a miénk is, mert ne feledd, hogy értő közönséged vagyunk.

Mi is büszkélkedhetünk egy díjjal, 2011-ben a Csongrád Megyei Önkormányzat Alkotói Díját kapta a Szabadiskola. Nekünk ez nagy megtiszteltetés, és picit bizonyíték arra, hogy méltóképpen őrizzük a lángot. Elanyagiasodott világunkban most is próbáljuk felkínálni azt a bizonyos másik utat: a lelki gazdagságot.

Az is fontos.

Az alkotás is fontos.

A mű is fontos és a műélvezet is nagyon fontos.

Ha a mérleg serpenyőjére tesszük a profi művészetet illetve a művészetkedvelők táborát, akkor a Szabadiskola lényegesen többet ért el a művészet megkedveltetésében, és a művészetértő közönség nevelésében, pedig sok hívatásos művész is büszkén vállalja a mártélyi múltat!

A művészet szeretetétől jobb lesz a világ.

Ez pedig megfizethetetlen.

Mi köszönjük Mártélynak, hogy velünk már biztosan történt csoda.

www.festoiskola.mlap.hu

A festmények Holler László alkotásai.

Bányai Béla

P.J.-hoz

Úgy vélem,
máris túlfizettek.

Az életükkel fizettek túl
- uraim

És ez a legtöbb,
amit az életről mondhatok,
és a legszebb is
amit mondani tudok

Magunkat megtagadva
mit is tehetnénk-

Egy újabb érintésre várunk

Egyre várunk.